

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

У П У Т С Т В О

**О ЕЛЕКТРОНСКОМ ДОСТАВЉАЊУ ПОДАТАКА БАНАКА НАРОДНОЈ
БАНЦИ СРБИЈЕ САГЛАСНО ОДЛУЦИ О УСЛОВИМА И НАЧИНУ
ОБАВЉАЊА МЕЊАЧКИХ ПОСЛОВА**

ВЕРЗИЈА 1.3

Март 2025. године

Садржај:

1.	ЗАГЛАВЉЕ СВИХ ИЗВЕШТАЈА	3
2.	ПОДАЦИ КОЈЕ БАНКЕ ДОСТАВЉАЈУ НБС САГЛАСНО ОДЛУЦИ О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОБАВЉАЊА МЕЊАЧКИХ ПОСЛОВА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“ БР. 84/2018, 86/2018, 53/2020, 32/2022, 67/2022, 39/2023 И 21/2025)	5
2.1.	МН-ПОДАЦИ КОЈЕ БАНКЕ ДОСТАВЉАЈУ О ОБАВЉЕНИМ МЕЊАЧКИМ ПОСЛОВИМА	6
2.2.	ПРИМЕР ПОДАТАКА У XML ФОРМАТУ	8
2.3.	ПРИМЕР ПОДАТАКА У XML ФОРМАТУ АКО БАНКА НЕМА ПОДАТАКА.....	10
2.4.	МР-ДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈ ЈАВНОГ ПОШТАНСКОГ ОПЕРАТЕРА	11
2.5.	ПРИМЕР ПОДАТАКА У XML ФОРМАТУ	13
2.6.	ПРИМЕР ПОДАТАКА У XML ФОРМАТУ АКО ЈАВНИ ПОШТАНСКИ ОПЕРАТЕР НЕМА ПОДАТАКА	14
3.	ОПШТЕ НАПОМЕНЕ И КОНТРОЛЕ	15
3.1.	ПОРУКЕ О ГРЕШКАМА.....	18

1. Заглавље свих извештаја

НАЗИВ ТАГА	САДРЖАЈ	ТИП	НАПОМЕНА / ОБАВЕЗНО- УСЛОВНО
<Dokument>			
<DatumStanja>	Датум важења података.	Date DD.MM.YYYY	Датум важења је датум за који важе подаци и одговара датуму у називу фајла (O)
<Obrazac>	Шифра податка	Text CC	Иста као у називу податка, дужине 2, на пример O1
<MaticniBroj>	Матични број банака је стандардизована нумеричка ознака која се налази у постојећој бази банака Народне банке Србије	Number 8N	Нумеричка вредност дужине 8, контрола постојања у шифарнику банака (O)
<RedniBroj>	Редни број слања податка за задати датум стања	Integer NN	Редни број мора бити исти као у називу фајла, назив дужине (O)
<PodatkeObradio>	Име и презиме особе која је податке обрадила	Text 240C	Текст податак дужине 240 (O)
<Kontakt>	Телефон или факс, и-меил адреса одговорног лица обавезна	Text 240C	Текст податак дужине 240 (O)
Сви елементи заглавља су обавезни.			

**2. ПОДАЦИ КОЈЕ БАНКЕ ДОСТАВЉАЈУ НБС САГЛАСНО
ОДЛУЦИ О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОБАВЉАЊА
МЕЊАЧКИХ ПОСЛОВА („Службени гласник РС“ бр.
84/2018, 86/2018, 53/2020, 32/2022, 67/2022, 39/2023 и 21/2025)**

https://www.nbs.rs/export/sites/NBS_site/documents/propisi/propisi-dev/menjaci_p_2025.pdf

2.1. MN-Подаци које банке достављају о обављеним мењачким пословима

НАЗИВ ТАГА	САДРЖАЈ	НАПОМЕНА
SlogMN		
<OznakaValute>	Шифра валуте	
<Iznos1>	ОТКУП ЕФЕКТИВЕ Од резидената физичких лица (шифра основа 796)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos2>	ОТКУП ЕФЕКТИВЕ Од нерезидената физичких лица (шифра основа 701)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos3>	ОТКУП ЕФЕКТИВЕ Од овлашћених мењача (шифра основа 572)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos4>	ОТКУП ЧЕКОВА Од резидената физичких лица (шифра основа 795)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos5>	ОТКУП ЧЕКОВА Од нерезидената физичких лица (шифра основа 699)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos6>	ОТКУП ЧЕКОВА Од овлашћених мењача (шифра основа 572)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos7>	ПРОДАЈА ЕФЕКТИВЕ Резидентима физичким лицима (шифра основа 700)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos8>	ПРОДАЈА ЕФЕКТИВЕ Нерезидентима физичким лицима (шифра основа 701)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos9>	ПРОДАЈА ЕФЕКТИВЕ Овлашћеним мењачима (шифра основа 573)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos10>	ПРОДАЈА ЧЕКОВА Резидентаима физичким лицима (шифра основа 795)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos11>	ПРОДАЈА ЧЕКОВА Нерезидентима физичким лицима (шифра основа 699)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos12>	ПРОДАЈА ЧЕКОВА Овлашћеним мењачима (шифра основа 573)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos13>	Стање на наменским девизним рачунима овлашћених мењача	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos14>	ОТКУП ЕФЕКТИВЕ Од јавног поштанског оператора (шифра основа 572)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos15>	ОТКУП ЧЕКОВА Од јавног поштанског оператора	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2

	(шифра основа 572)	децимална места
<Iznos16>	ПРОДАЈА ЕФЕКТИВЕ Јавном поштанском оператору (шифра основа 573)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos17>	ПРОДАЈА ЧЕКОВА Јавном поштанском оператору (шифра основа 573)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos18>	Стање на посебном девизном рачуну јавног поштанског оператора	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места

Износи се достављају у оригиналној валути

Подаци се достављају за сваки радни дан. Радним даном, у смислу Одлуке, не сматра се недеља и дани државних празника који су проглашени нерадним данима. Уколико банка ради недељом и на дане државних празника, доставља податке првог следећег радног дана, као појединачне поруке, за сваки дан, тј. датум посебно.

Динамика достављања: ДНЕВНА, до краја радног дана са подацима за претходни радни дан.

Ако нема података банка је у обавези да достави само заглавље документа

2.2.Пример података у XML формату

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" ?>
<!DOCTYPE ZaSlanje [
  <!ELEMENT DatumStanja (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Obrazac (#PCDATA)>
  <!ELEMENT MaticniBroj (#PCDATA)>
  <!ELEMENT RedniBroj (#PCDATA)>
  <!ELEMENT PodatkeObradio (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Kontakt (#PCDATA)>
  <!ELEMENT OznakaValute (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos1 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos2 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos3 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos4 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos5 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos6 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos7 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos8 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos9 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos10 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos11 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos12 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos13 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos14 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos15 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos16 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos17 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT Iznos138 (#PCDATA)>
  <!ELEMENT SlogMN (OznakaValute, Iznos1,Iznos2,Iznos3,
Iznos4,Iznos5,Iznos6, Iznos7,Iznos8,Iznos9, Iznos10,Iznos11,Iznos12, Iznos13,
Iznos14,Iznos15,Iznos16, Iznos17, Iznos18)>
  <!ELEMENT Dokument (DatumStanja, Obrazac, MaticniBroj, RedniBroj,
PodatkeObradio, Kontakt ,SlogMN+)>
  <!ELEMENT ZaSlanje (Dokument)>
]>
<ZaSlanje>
  <Dokument>
    <DatumStanja>10.07.2006</DatumStanja>
    <Obrazac>MN</Obrazac>
    <MaticniBroj>99999999</MaticniBroj>
    <RedniBroj>1</RedniBroj>
    <PodatkeObradio>Petar Petrovic</PodatkeObradio>
    <Kontakt>011 198345,email:petar.petrovic@nbs.rs</Kontakt>
    <SlogMN>
      <OznakaValute>EUR</OznakaValute>
      <Iznos1>1288.13</Iznos1>
      <Iznos2>1389.12</Iznos2>
      <Iznos3>1588.13</Iznos3>
      <Iznos4>1689.12</Iznos4>
      <Iznos5>1788.13</Iznos5>
      <Iznos6>1889.12</Iznos6>
```

<Iznos7>1988.13</Iznos7>
<Iznos8>1089.12</Iznos8>
<Iznos9>2389.12</Iznos9>
<Iznos10>88888.13</Iznos10>
<Iznos11>1111.11</Iznos11>
<Iznos12>22222.22</Iznos12>
<Iznos13>3333.33</Iznos13>
<Iznos14>2389.12</Iznos14>
<Iznos15>88888.13</Iznos15>
<Iznos16>1111.11</Iznos16>
<Iznos17>22222.22</Iznos17>
<Iznos18>3333.33</Iznos18>
</SlogMN>
</Dokument>
</ZaSlanje>

2.3.Пример података у XML формату ако банка нема података

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" ?>
<ZaSlanje>
  <Dokument>
    <DatumStanja>10.07.2006</DatumStanja>
    <Obrazac>MN</Obrazac>
    <MaticniBroj>88888888</MaticniBroj>
    <RedniBroj>2</RedniBroj>
    <PodatkeObradio>Petar Petrovic</PodatkeObradio>
    <Kontakt>011 198345,email:petar.petrovic@nbs.rs</Kontakt>
    <SlogMN></SlogMN>
  </Dokument>
</ZaSlanje>
```

2.4. МР-Дневни извештај јавног поштанског оператера

Овај извештај доставља Народној банци Србије банка којој Јавни поштански оператер доставља свој извештај о обављеним мењачким пословима

НАЗИВ ТАГА	САДРЖАЈ	НАПОМЕНА
SlogMP		
<OznakaValute>	Шифра валуте	Мора бити попуњено. Алфанумеричка вредност, дужине 3 из шифарника валута
<PocetnoStanje>	Почетно стање у благајни*	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos1>	Ефектива купљена од банке (шифра основа 573)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos2>	ОТКУП ЕФЕКТИВЕ Од резидената – физичких лица (шифра основа 796)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos3>	ОТКУП ЕФЕКТИВЕ Од нерезидената физичких лица (шифра основа 701)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos4>	ОТКУП ЧЕКОВА Од резидената – физичких лица (шифра основа 795)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места Decimal 15N.NN
<Iznos5>	ОТКУП ЧЕКОВА Од нерезидената физичких лица (шифра основа 699)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos6>	ПРОДАЈА ЕФЕКТИВЕ Резидентима – физичким лицима (шифра основа 700)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos7>	ПРОДАЈА ЕФЕКТИВЕ Нерезидентима – физичким лицима (шифра основа 701)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos8>	ПРОДАЈА ЧЕКОВА Резидентима – физичким лицима (шифра основа 795)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos9>	ПРОДАЈА ЧЕКОВА Нерезидентима – физичким лицима (шифра основа 699)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos10>	Ефектива продата банци (тачка 15. Одлуке) (шифра основа 572)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos11>	Ефектива продата банци (тачка 16. Одлуке) (шифра основа 572)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos12>	Улаз у благајну по основу подизања с посебног девизног рачуна код банке	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места

<Iznos13>	Излаз из благајне по основу уплате на посебни девизни рачун код банке	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos14>	Чекови предати банци	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos15>	Улаз ефикативне и готовине у динарима у благајну по пословима с међународним упутницама (шифра основа 805)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos16>	Излаз ефикативне и готовине у динарима из благајне по пословима с међународним упутницама (шифра основа 805)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos17>	Улаз ефикативне и готовине у динарима у благајну по основу пружања платних услуга (шифра основа 799)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<Iznos18>	Излаз ефикативне и готовине у динарима из благајне ради пружања платних услуга (шифра основа 799)	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
<StanjeKrajDana>	Стање у благајни на крају дана*	Нумеричка вредност са највише 15 целих и 2 децимална места
Износи се достављају у оригиналној валути		
*Износ динара укључује се у почетно стање, односно у стање на крају дана.		
Подаци се достављају за сваки радни дан. Радним даном, у смислу Одлуке, не сматра се недеља и дани државних празника који су проглашени нерадним данима.(Уколико јавни поштански оператор ради недељом и на дане државних празника и податке доставља банци која не ради недељом и на дане државних празника, банка те податке доставља НБС првог следећег радног дана, као појединачне поруке, за сваки дан, тј. датум посебно.)		
Динамика достављања: ДНЕВНА, до краја радног дана са подацима за претходни радни дан.		
Ако нема података банка је у обавези да достави само заглавље документа		

2.5.Пример података у XML формату

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<ZaSlanje>
<Dokument>
<DatumStanja>01.12.2018</DatumStanja>
<Obrazac>MP</Obrazac>
<MaticniBroj>88888888</MaticniBroj>
<RedniBroj>1</RedniBroj>
<PodatkeObradio>Petra Petrovic</PodatkeObradio>
<Kontakt>Tel:011/3333333, e-mail: Petar.petrovic@nbs.rs</Kontakt>
<SlogMP>
  <OznakaValute>EUR</OznakaValute>
  <PocetnoStanje>1234567890.00</PocetnoStanje>
  <Iznos1>5775.54</Iznos1>
  <Iznos2>300.00</Iznos2>
  <Iznos3>4700.00</Iznos3>
  <Iznos4>0.00</Iznos4>
  <Iznos5>0.00</Iznos5>
  <Iznos6>0.00</Iznos6>
  <Iznos7>43499.69</Iznos7>
  <Iznos8>0.00</Iznos8>
  <Iznos9>0.00</Iznos9>
  <Iznos10>0.00</Iznos10>
  <Iznos11>0.00</Iznos11>
  <Iznos12>0.00</Iznos12>
  <Iznos13>41.90</Iznos13>
  <Iznos14>0.00</Iznos14>
  <Iznos15>0.00</Iznos15>
  <Iznos16>0.00</Iznos16>
  <Iznos17>0.00</Iznos17>
  <Iznos18>0.00</Iznos18>
  <StanjeKrajDana>98765430.00</StanjeKrajDana>
</SlogMP>
</Dokument>
</ZaSlanje>
```

2.6. Пример података у XML формату ако јавни поштански оператер нема података

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" ?>
<ZaSlanje>
  <Dokument>
    <DatumStanja>01.01.2019</DatumStanja>
    <Obrazac>MP</Obrazac>
    <MaticniBroj>88888888</MaticniBroj>
    <RedniBroj>2</RedniBroj>
    <PodatkeObradio>Petar Petrovic</PodatkeObradio>
    <Kontakt>011/3333333,email:petar.petrovic@nbs.rs</Kontakt>
    <SlogMP></SlogMP>
  </Dokument>
</ZaSlanje>
```

3. ОПШТЕ НАПОМЕНЕ И КОНТРОЛЕ

Поруке се од стране банака шаљу на јединствено одредишно место у Дирекцију за информационо-комуникационе технологије у Народној банци Србије и то у прописаним периодима и роковима зависно од врсте извештаја искључиво у XML формату.

Електронске поруке у XML формату морају бити електронски потписане.

Електронски сертификат потписника мора бити квалификовани сертификат издат од регистрованог сертификационог тела (CA) у Републици Србији.

Субјекат у електронској размени података у XML формату мора доставити списак серијских бројева електронских сертификата чији ће тајни криптографски кључеви бити употребљивани за потписивање XML докумената који се шаљу Народној банци Србије. Електронски потписан XML документ са становишта електронског потписа ће бити потпуно валидан и прихваћен уколико су испуњени сви услови који су дефинисани у Упутству за креирање електронског потписа за XML документе који су у систему обавезног електронског извештавања Народне банке Србије.

Поруке се шаљу File Transfer Protocol-ом и то у XML формату са структурама које су дате у овом упутству.

Пример назива и структуре назива фајла који се доставља

MN311216_02_07023664.xml	
MN	Шифра података
311217	Датум стања у облику ddmmyy (danmesecgodina)
	Обавезно
02	Редни број слања овог податка за 311217
	Обавезно
07023664	Матични број банке

Садржај података је дефинисан у строго формалном облику и дели се на три дела : Обавезни тагови (дефиниције), документ и општи подаци о документу и слогови документа.

1. Обавезни тагови. У свим порукама дефинисаним овим материјалом неопходно је да први таг буде `<?xml version="1.0" encoding = "UTF-8" ?>` Encoding (кодни распоред) филе треба да буде UTF-8.

1. Документ и општи подаци о документу. Обавезно је да буду попуњени тагови:
 - a. `<DatumStanja>` датум у дефинисаном облику који представља датум стања података и исти је као у називу file,
 - b. `<Obrazac>` шифра податка иста као у називу file,
 - c. `<MaticniBroj>` исти као у називу file,
 - d. `<RedniBroj>` исти као у називу file,
 - e. `<PodatkeObradio>` име и презиме одговорног лица,
 - f. `<Kontakt>` телефон, факс, e-mail итд. одговорног лица.

2. Датуми су у дефинисаном облику dd.mm.yyyy;
3. Децимална позиција се дефинише као . (тачка).
4. Слогови документа. Подаци слогова документа објашњени су у другим деловима овог материјала.

2. По пријему, декодирању и провери аутентичности врши се контрола података. Контрола обухвата проверу обухватности, шифарске исправности и логичности

пслатих података Приликом преузимања података у базу шаље се повратна порука пошљаоцу, на исто одредишно место, са потврдом да су подаци прихваћени. Уколико се констатују неисправности или некомплетност података, у повратној поруци друштво добије листу грешака и дужно да исправи податке и поруку поново пошаље у најкраћем року са следећим редним бројем слања. Одговор на примљену поруку има облик:

NBMN311217_01_07726716_3598.xml

где је

MN311217_01_07726716.xml, име податка за који се шаље одговор, префикс **NB** је ознака да се ради о одговору НБС, **3598** је ид који се односи на број обраде у НБС.

Исправни подаци се одмах прослеђују у централну извештајну базу података где се они стављају на располагање корисницима ради добијања свих потребних извештаја.

3.1. *Поруке о грешкама*

- 1 Подаци прихваћени и обрађени
- 10 Податак није одговарајућег типа
- 11 Грешка у називу xml документа
- 12 Недостаје податак који мора бити попуњен
- 13 Податка не постоји у регистру НБС
- 14 Редни број слања мора бити већи од последњег послатог
- 15 Податак није дозвољене вредности
- 21 Податак из xml документа није једнак податку из назива xml документа
- 31 Датум већи од данашњег или је већи од датума важења
- 32 Дупли податак
- 36 Податак је дужи од максималне дозвољене дужине
- 226 Контакт мора садржати телефон и мејл адресу
- 800 Грешка утврђена парсирањем - контактирајте вашег програмера
- 809 Издавалац дигиталног сертификата није регистрован СА у Р.Србији
- 810 Није пронађен дигитални сертификат у склопу дигиталног потписа
- 811 Дигитални сертификат коришћен за потписивање није регистрован код НБС
- 812 Дигитални сертификат коришћен за потписивање је невалидан